

**ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE LA
PROIECTUL DE LEGE CU PRIVIRE LA MODIFICAREA UNOR ACTE NORMATIVE**

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (pentru aducerea în concordanță cu modificările Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu).
Data:	Iunie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Mediului
Subdiviziunea:	Direcția politici de prevenire a poluării
Persoana responsabilă și datele de contact:	022 204571
Compartimentele analizei impactului	
II. Definiții importante	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Analiza Impactului (în continuare AI) a fost elaborată în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 13 (Analiza impactului de reglementare) al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.</p> <p>Problema care urmează a fi soluționată rezidă în <i>aplicarea neuniformă și inefficientă a mecanismelor de evaluare de mediu la nivel national</i>, generată de incoerența legislativă în domeniul evaluării de mediu.</p> <p>Cadrul normativ aferent evaluării de mediu (evaluarea impactului asupra mediului/evaluarea strategică de mediu) conține carențe și discrepanțe legislative, inclusiv conflicte externe al normelor de drept, care împiedică aplicarea clară, coerentă și uniformă a prevederilor și amendamentelor aprobate privind procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și evaluarea strategică de mediu și nu mai corespunde noilor prevederi cuprinse în <i>Legea nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative</i> (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.326-333, art.626), prin care s-a modificat <i>Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului</i> (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 174–177, art. 393), <i>Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu</i> (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109–118, art. 155) și s-a abrogat <i>Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică</i> (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 52–53, art. 494).</p> <p>Neracordarea legislației aferente la cadrul normativ în vigoare afectează în mod direct activitatea inițiatorilor activităților planificate și inițiatorilor documentelor de politici și planificare care fac obiectul evaluării de mediu, ducându-i în eroare cu privire la aplicabilitatea mecanismelor de evaluare de mediu și sporind riscul survenirii potențialelor efecte coruptibile.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	

Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative vine în contextul adoptării *Legii nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.326-333, art.626), prin care:

- se modifică *Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 174–177, art. 393);
- *Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109–118, art. 155) și;
- se abrogă *Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 52–53, art. 494).

Prezenta lege transpune Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 124 din 25 aprilie 2014), precum și prevederile art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 206 din 22 iulie 1992), așa cum a fost modificată prin Directiva 2013/17/UE din 13 mai 2013.

De asemenea, art. IV alineatul (3) din *Legea nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.326-333, art.626), stabilește că Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea cadrului normativ în conformitate cu prezenta lege.

Pe lângă faptul că prin *Legea nr. 226/2022* au fost modificate mecanismele de evaluare a impactului asupra mediu și evaluare strategică de mediu, atât din punct de vedere conceptual, procedural cât și a termenilor utilizați, deasemenea:

- a fost instituit un nou mecanism de evaluare de mediu, numit - evaluarea biodiversității.

Potrivit art. 6 alineatele (3) și (4) din Directiva 92/43/CEE privind habitatele, transpus în legislația națională prin *Legea nr. 225/2022* și *Legea nr. 226/2022*, orice document de politici și planificare, precum și modificările aduse unor astfel de documente, precum și orice activitate planificată care, fie individual, fie în combinație cu alte planuri sau proiecte, care ar putea avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald și care nu au o legătură directă cu gestionarea obiectivelor de conservare a siturilor Emerald sau nu sunt necesare pentru gestionarea sitului respectivă sunt supuse evaluării biodiversității, în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

- a fost absorbit mecanismul de expertiză ecologică de procedura de evaluare prealabilă a impactului asupra mediului, fiind abrogată *Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 52–53, art. 494).

Astfel, activitățile prevăzute în anexa nr. 1 a Legii nr. 851/1996 privind expertiza ecologică au fost încadrate în anexa nr. 2 la *Legea 86/2014*. Această abordare a asigurat acoperirea activităților economice prevăzute în anexa nr. 1 la *Legea nr. 851/1996*, fiind supuse procedurii de evaluare prealabilă a impactului asupra mediului cu eliberarea acordului de mediu, iar pentru activitățile cu impact potențial semnificativ asupra mediului – realizarea întregii proceduri de evaluare a impactului

asupra mediului. *Respectiv*, mecanismul de evaluare a expertizei ecologice nu va mai fi aplicat la nivel național din 21.10.23.

Toate aceste modificări substanțiale nu se regăsesc în cadrul legal aferent, ceea ce creează discrepanțe și conflicte de norme (*a se vedea pct. 1 e*). La rândul său aceste discrepanțe legislative influențează negativ procesul de implementare a mecanismelor de evaluare de mediu, care se răsfrânge direct asupra inițiatorilor activităților planificate și a inițiatorilor documentelor de politici și planificare. De exemplu, aplicarea neuniformă a terminologiei în domeniul evaluării de mediu poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume: tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen (din cauza confuziei provocate de numirea lui în moduri diferite) sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte (din cauza confundării a două noțiuni pentru care cadrul normativ utilizează aceeași denumire). În rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților atât din sectorul public, cât și a celui privat.

c) Expunerea cauzelor care au dus la apariția problemei

Cauza care a generat problema enunțată la pct.1 lit b), o constituie neracordarea cadrului normativ aferent în domeniul evaluării de mediu în rezultatul adoptării Legii nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.326-333, art.626), prin care se modifică *Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 174–177, art. 393), *Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109–118, art. 155) și se abrogă *Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 52–53, art. 494).

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Evoluția problemei

Republica Moldova a devenit parte la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo, 25.02.1991) prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546/1993 pentru aderarea Republicii Moldova la unele convenții în domeniul protecției mediului și ratificarea Convenției privind diversitatea biologică. Ca urmare a aderării la Convenția Espoo la nivel național a fost adoptată *Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*, care transpune Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

Ulterior, Republica Moldova a semnat Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier în cadrul reuniunii extraordinare a părților la Convenția Espoo de la Kiev (Ucraina) din 21 mai 2003 și l-a ratificat prin *Legea nr. 156/2018 pentru ratificarea Protocolului privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier*. Ca urmare a ratificării Protocolului privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, la nivel național a fost adoptată *Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu*.

Pe parcurs, au fost identificate un șir de lacune legislative în domeniul evaluării de mediu, reflectate în mai multe studii realizate atât de către experții străini, cât și de către experții naționali:

- **Raportul privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Agenției de Mediu**, elaborat de Centrul Național Anticorupție (anul 2020);

- **Raportul de evaluare privind lacunele juridice de mediu și evaluarea necesităților - Republica Moldova**, elaborat în baza analizei Anexei XI din Acordul de Asociere RM-UE, în cadrul proiectului UE *"Support for structured policy dialogue, coordination of the implementation of the Association Agreement and enhancement of the legal approximation process"* (2021);
- **Raportul juridic privind analiza diferențelor de conformitate și recomandări pentru a soluționa lacunele din dreptul primar al Republicii Moldova** în ceea ce privește prevederile Convenției Espoo a CEE-ONU și a Directivei UE privind evaluarea impactului asupra mediului, elaborat cu suportul proiectului EU4Environment (CEE-ONU, 2020);
- **Raportul juridic privind analiza diferențelor de conformitate și recomandări pentru a soluționa lacunele din sistemul legislativ al Republicii Moldova** în ceea ce privește prevederile Protocolului CEE-ONU privind evaluarea strategică de mediu și ale Directivei UE privind evaluarea strategică de mediu, elaborat cu suportul proiectului EU4Environment (CEE-ONU, 2020).

Astfel, pentru a îmbunătăți procedura de evaluare a impactului asupra mediului și procedura de evaluare strategică de mediu în Republica Moldova, cadrul național de reglementare privind evaluarea de mediu a fost supus unei proceduri de revizuire și ajustare în conformitate cu noile dispoziții ale Directivelor UE. Prin urmare, în anul 2021 a fost inițiat procesul de modificare a:

- a) Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. Modificările aduse Legii nr. 86/2014 sunt axate pe transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.
- b) Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu. Modificările aduse Legii nr. 11/2017 sunt axate pe alinierea cadrului normativ național cu prevederile Directivei 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 197 din 21 iulie 2001.
- c) abrogarea Legii nr. 851/1996 privind expertiza ecologică.

Aceste amendamente se regăsesc în Legea nr. 226/2022 pentru modificarea unor acte normative, adoptată la 13.10.2022. Deși Legea nr. 86/2014 și Legea nr. 11/2017 au fost modificate substanțial, iar Legea nr. 851/1996 a fost abrogată, cadrul legal aferent care conține referințe la mecanismele respective de evaluare de mediu nu a fost ajustat în modul corespunzător. Astfel, un număr impunător de acte normative în partea ce ține de evaluarea de mediu, operează cu terminologie desuetă și cuprind norme legale ce nu corespund noilor prevederi.

Posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă

În cazul în care, nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul ajustării cadrului normativ național aferent în domeniul evaluării de mediu și anume racordării cadrului normativ secundar la cel primar, se va înregistra:

- aplicare defectuoasă, neuniformă și inefficientă a mecanismelor de evaluare de mediu ceea ce va stimula creșterea impactului negativ a unor proiecte de activități, precum și documente de politici (planuri și programe) asupra mediului înconjurător și, prin urmare, majorarea cheltuielilor statului pentru restabilirea calității mediului și a ecosistemelor;

- neconformarea cu prevederile Convenției de la Espoo, Convenției de la Aarhus, Protocolului ESM, Directivei EIM și ale Directivei ESM;
- utilizarea neuniformă a termenilor și interpretarea discreționară a acestora de către autoritățile de resort;
- menținerea conflictului extern al normelor de drept, ceea ce va crea impedimente în aplicarea corectă a prevederilor legislative și va crea premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei „convenabile” care se va aplica în domeniul evaluării de mediu.

c) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carentele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic actual aplicabil evaluării de mediu

Documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului:

- **Legea nr. 112/2014 pentru ratificarea *Acordului de Asociere* între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, stabilește prin Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, Capitolul 16 „Mediul Înconjurător”, Anexa XI, transpunerea în legislația națională a *Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, Directivei 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, Directivei 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului.***
- **Decizia 2016/12/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității Energetice, privind transpunerea de către Părțile contractante a Tratatului în legislația națională a Directivei 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului până la 1 ianuarie 2019.**
- **Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023 - Cap. 12 Mediu, pct. 12.10, care prevede aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative pentru aducerea în concordanță cu modificările Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.**
- **Legea nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.326-333, art.626) - art. IV alineatul (3) stabilește că Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea cadrului normativ în conformitate cu prezenta lege.**

Actele normative aferente evaluării de mediu

Reieșind din problemele descrise la pct. 1 lit. b) din prezentul AIR, a fost examinată legislația în vigoare care conține norme de reglementare a activității de întreprinzător, dar și cele din domeniul protecției mediului, în special, în domeniul evaluării de mediu. În rezultat, au fost identificate următoarele acte legislative în care este necesar de operat modificări și/sau completări:

a) Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, care constituie cadrul juridic de bază pentru elaborarea actelor normative speciale și instrucțiunilor în domeniul protecției mediului:

art. 3. - Principiile de bază ale protecției mediului: d) planificarea, proiectarea, amplasarea și punerea în funcțiune a obiectivelor social-economice, realizarea programelor, planurilor și activităților planificate care pot avea impact asupra mediului din Republica Moldova sau din alte state se admit numai cu condiția:

- supunerii activităților menționate în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului procedurii de evaluare a impactului asupra mediului sau, după caz, expertizei ecologice de stat [..];
- informării, [...] a populației [...] despre activitățile planificate și asigurării procesului participativ la luarea deciziei în etapele de proiectare și amplasare;
- supunerii procedurii de evaluare strategică de mediu a planurilor și programelor cu [...] în conformitate cu capitolul II din Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

art. 10 - autoritățile administrației publice ale comunei (satului), orașului, în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative din domeniul protecției mediului:

"j) contribuie, împreună cu beneficiarul, la organizarea și efectuarea expertizei ecologice obștești a documentației de proiect pentru obiectele care presupun modificări ale mediului ori ale unor componente ale acestuia;

k) oferă suport inițiatorului activității planificate în organizarea procesului de informare a publicului și a dezbaterilor publice asupra documentației privind evaluarea impactului asupra mediului al obiectelor sau activităților planificate;

l) asigură efectuarea evaluării strategice de mediu a planurilor, programelor care se aprobă de către autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu capitolul II din Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu."

art. 21-23 – dispoziții legislative cu caracter general privind procedura de evaluarea impactului asupra mediului: 1) scopul; 2) obiectul; 3) domeniul de aplicare; 4) acordul de mediu; 5) autoritatea competentă, făcând referire la Legea nr. 86/2014;

art. 24-25 – dispoziții legislative cu caracter general privind procedura de evaluare strategică de mediu: 1) obiectul; 2) domeniul de aplicare; 3) autoritatea competentă, cu referire la Legea nr. 11/2017;

art. 32. – obligația agenților economici, indiferent de forma de proprietate: g) să solicite autorităților pentru mediu evaluarea impactului asupra mediului și expertiza ecologică de stat pentru activitățile planificate, susceptibile să afecteze mediul.

Prevederile stipulate mai sus cuprind termene desuete, norme contradictorii cu prevederile Legii nr. 11/2017 și Legii nr. 86/2014. De asemenea acestea fac referințe la expertiza ecologică, mecanism care nu va mai fi în vigoare din noiembrie anul curent și nu conțin prevederi cu privire la noul mecanism instituit – evaluarea biodiversității.

Conflicte de norme se constată și în următoarele prevederi ale Legii nr. 1515/1993:

- art. 15 lit. (b) „Organizarea și asigurarea funcționării monitoringului ecologic complex, evaluării impactului asupra mediului și eliberarea avizelor expertizei ecologice de stat pentru activități ce nu necesită acord de mediu sau nu sunt prevăzute de anexele la Legea nr. 86/2014

privind evaluarea impactului asupra mediului, precum și a avizelor de mediu asupra planurilor și programelor cu posibil impact semnificativ asupra mediului, conform art. 9 alin. (6) din Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.”;

- art. 16 lit. c) *„eliberează, în domeniile de competență, acte permissive persoanelor fizice și juridice pentru practicarea activităților de întreprinzător cu impact asupra mediului prevăzute în Nomenclatorul actelor permissive, aprobat prin Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;” și;*
- art. 16 lit. d) *„efectuează evaluarea impactului asupra mediului al obiectelor planificate și al genurilor de activitate economică care cad sub incidența Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, prin examinarea documentației privind evaluarea impactului și emiterea acordului de mediu pentru aceste activități; efectuează expertiza ecologică de stat a documentației de proiect pentru activitățile de construcție, extindere, reconstrucție, reutilizare, modernizare, reprofilare, conservare, demolare și lichidare a obiectelor care nu necesită a fi supuse procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului, cu eliberarea avizului expertizei ecologice de stat.”*

Se constată că normele sus-menționate sunt lacunare, contradictorii și sunt în conflict cu prevederile art. 29¹ al Legii nr. 1515/1993 care prevede că: *„Agenția de Mediu reglementează și autorizează activitățile cu impact asupra mediului, eliberând persoanelor fizice și juridice acte permissive pentru practicarea activităților de întreprinzător cu impact asupra mediului (autorizații, acorduri de mediu, permise, certificate, notificări, avize și coordonări), prevăzute în Nomenclatorul actelor permissive, aprobat prin Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.”*

Prin urmare, instituția care eliberează acte permissive în domeniul mediului, efectuează evaluarea impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 86/2014 și expertiza ecologică de stat în corespundere cu prevederile Legii nr. 851/1996, este Agenția de Mediu, și nu autoritatea centrală pentru resurse naturale și mediu, așa cum este specificat mai sus.

Normele art. 15 lit. (b), art. 16 lit. c) și d), și ale art. 22 alin. (3) al Legii nr. 1515/1993 sunt în conflict cu dispozițiile Legii nr. 86/2014 și prevederile Anexei nr. 1 ale Legii nr. 160/2011, care reglementează că acordul de mediu și avizul expertizei ecologice se eliberează de Agenția de Mediu, în calitate de autoritate emitentă de acte permissive în domeniul mediului.

Potrivit raportului privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Agenției de Mediu, efectuat de către Centrul Național Anticorupție (2020), conflictul de norme de drept în cazul dat poate genera incertitudini în ceea ce privește procedura de aplicare și poate admite interpretări abuzive. Totodată, concurența normelor de drept poate constitui un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și poate crea premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei „convenabile” care ar putea fi aplicată într-o situație concretă.

b) Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative:

Deși legea stabilește categoriile și ierarhia actelor normative, principiile și etapele legiferării, etapele și regulile elaborării proiectelor actelor normative, cerințele de bază față de structura și conținutul actului normativ, reguli privind intrarea în vigoare și abrogarea actului normativ, privind evidența și sistematizarea actelor normative, procedeele tehnice aplicabile actelor normative, precum și reguli privind interpretarea, monitorizarea implementării prevederilor și reexaminarea actului normativ, aceasta nu conține reglementări/și sau referințe privind evaluarea strategică de mediu a documentelor de politici și planificare. Din aceste considerente este necesar de operat completările de rigoare.

c) Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional:

Legea privind transparența în procesul decizional nu conține dispoziții legislative privind implicarea publicului în legătură cu proiectele de activități economice (relevante pentru EIM) și implicarea publicului privind aspecte transfrontaliere (relevante pentru ESM și EIM).

d) Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat:

După aprobarea legilor privind ESM și EIM, Legea regnului animal nr. 439/1995 și Legea regnului vegetal nr. 239/2007 au fost modificate prin adăugarea unui articol general privind condițiile de desfășurare a EIM/ESM sau expertiza ecologică pentru acțiunile care ar putea afecta flora sau fauna. Însă Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat nu a fost modificată. Totodată, reieșind din faptul că a fost introdus un nou mecanism de evaluare a biodiversității, care are drept scop identificarea potențialului impact asupra rețelei Emerald, este necesar de introdus referințe cu privire la evaluarea biodiversității.

e) Legea drumurilor nr. 509/1995:

Activitățile ce vizează lucrări de construcție sau reparație a drumurilor presupun un potențial impact semnificativ asupra mediului și sănătății umane. În vederea prevenirii acestor potențiale efecte negative este necesar de efectuat o evaluare de mediu conformă pentru a se asigura că astfel de proiecte sunt implementate într-un mod compatibil cu obiectivele de conservare ale sitului Emerald în cauză. Doar în urma unei asemenea evaluări, pot fi identificate riscurile de impact și adoptate măsuri compensatorii adecvate la acordarea autorizației când există considerente privind sănătatea umană sau siguranța publică ori beneficii importante pentru mediu.

Art. 6. al Legii drumurilor nr. 509/1995 - Proiectarea și executarea lucrărilor de drumuri, stipulează condițiile generale de proiectare și construcție, se indică protecția și conservarea mediului, dar lipsesc aspectele de evaluare de mediu. Deși Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului cuprinde în anexe activități de construcție/reparație a drumurilor. Totodată potrivit Directivei 92/43/CEE privind habitatele, orice activitate planificată cu potențial impact asupra siturilor Emerald, care nu este legată de gestionarea sitului sau nu este necesară pentru gestionarea sitului, fac obiectul evaluării biodiversității. Din aceste considerente se impune necesitatea de a ajusta art.6 al Legii nr.509/1995.

f) Codul subsolului nr. 3/2009:

Reglementări privind evaluarea impactului asupra mediului și a expertizei ecologice în domeniul subsolului se regăsesc în următoarele articole:

- *art. 24 alin. (1)* - Sectoarele de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile se atribuie în condițiile contractului încheiat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în baza prevederilor art. 16 din prezenta lege și ale *Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*, precum și în baza expertizei tehnice de stat, în modul stabilit de legislație.
- *art. 25 alin. (1)* - Sectoarele de subsol pentru construirea și/sau exploatarea construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile se atribuie în folosință de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în baza prevederilor art. 16 din prezenta lege și ale *Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*, precum și în baza expertizei tehnice de stat, în modul stabilit de legislație.
- *art. 28 alin. (4)* - Extragerea, până la o adâncime de 5 metri, a rocilor sedimentare, a celor neconsolidate, a argilei, a argilei nisipoase, a nisipului argilos pentru construcția, reparația, modernizarea și extinderea drumurilor publice, a căilor ferate, a digurilor de protecție contra inundațiilor, pentru prevenirea, stoparea și lichidarea consecințelor proceselor geologice

periculoase se efectuează fără atribuirea subsolului în folosință, în baza proiectelor de execuție coordonate cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, supuse expertizei ecologice de stat sau evaluării impactului asupra mediului, cu acordul proprietarului terenului. Cuprinsul proiectului de execuție în baza căruia se efectuează extragerea respectivă se stabilește de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale prin ordin.

- *art. 56 alin. (1)* - Proiectarea întreprinderilor miniere extractive, a obiectivelor și construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile [...] se efectuează în baza acordului de mediu, în cazul în care activitățile planificate sunt cuprinse în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și au fost supuse procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, și/sau, după caz, în baza informației geologice și de altă natură privind subsolul, care a trecut expertiza geologică de stat, [...].
alin. (3) - Proiectele de construire a întreprinderilor miniere extractive, obiectivelor și construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile sunt supuse expertizei tehnice de stat și coordonării în modul stabilit de legislație, precum și expertizei ecologice de stat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, în cazul în care, la etapa de planificare a activității, nu a fost aplicată procedura de evaluare a impactului asupra mediului menționată la alin. (1).
- *art. 57 alin. (4)* - Documentația tehnică (tehnologică) de proiect, aprobată de beneficiarul subsolului, precum și modificările și completările operate în aceasta sunt supuse expertizei ecologice de stat, în cazul în care, la etapa de planificare a activității, nu a fost aplicată procedura de evaluare a impactului asupra mediului, și expertizei tehnice de stat din contul mijloacelor beneficiarului subsolului.
- *art. 62 alin. (5)* - Exploatarea industrială a zăcămintelor de materie primă de hidrocarburi se permite numai în cazul în care, la etapa planificării, activitatea a fost supusă procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și autoritatea centrală pentru protecția mediului a eliberat acordul de mediu corespunzător și se realizează în conformitate cu proiectul tehnic (tehnologic) pentru organizarea și exploatarea zăcămintului, aprobat de beneficiarul subsolului după obținerea avizului de conformitate și a avizului expertizei ecologice de stat în cazul în care, la etapa de planificare, nu s-a aplicat procedura de evaluare a impactului asupra mediului și nu este eliberat un acord de mediu.
- *art. 63 alin. (8)* - Construirea și/sau exploatarea prizelor de apă subterană se efectuează [...] având acordul de mediu, în cazul în care activitatea a fost supusă evaluării impactului asupra mediului, sau avizul expertizei ecologice de stat, în cazul în care documentația de proiect a fost supusă expertizei respective.

Una din probleme identificate, ce necesită o intervenție cu modificări în Codul Subsolului ține de aplicarea deficitară a procedurii de evaluare a impactului asupra mediului pentru activitățile de exploatare a zăcămintelor de substanțe minerale utile. Totodată, ținând cont de modificările propuse pentru Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, prevederile din Codul subsolului nr. 3/2009 vor fi revizuite astfel încât să se asigure o reglementare clară și concisă a activității de valorificare a resurselor minerale utile prin prisma procedurii de evaluare a impactului asupra mediului.

i) Codul Silvic nr. 887/1996: lipsesc prevederi exprese despre necesitatea efectuării procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și evaluarea biodiversității și respectiv executorul nu cunoaște despre necesitatea desfășurării acesteia.

j) *Legea regnului animal nr. 439/1995 și Legea regnului vegetal nr. 239/2007*: nu fac referință la noul mecanism de evaluare a biodiversității și utilizează termeni neconformi pentru evaluarea impactului asupra mediului. Din aceste considerente este necesar de operat modificări în partea ce ține de evaluarea de mediu.

k) *Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și Legea nr. 93/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării* - face referință la expertiza ecologică, mecanism care se abrogă, prin urmare, trebuie abrogată prevederea legală.

l) *Legea nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura* – prevederile consacrate evaluării de mediu, participării publicului în domeniul evaluării de mediu pentru activitățile piscicole necesită a fi ajustate conform noilor modificări operate prin Legea nr. 226/2022.

m) *Legea nr. 1102/1997 cu privire la resursele naturale* – prevederile ce vizează controlul obștesc și expertiza ecologică necesită a fi excluse.

n) *Legea nr. 591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale* – referințele la expertiza ecologică necesită a fi excluse/abrogate.

o) *Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător* – necesită a fi operate modificări prin prisma excluderii mecanismului de expertiză ecologică și introducerii mecanismului de evaluare a biodiversității.

p) *Hotărârea Guvernului nr. 785/2000 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la grădinile dendrologice, Regulamentului-cadru cu privire la grădinile zoologice, Regulamentului-cadru cu privire la rezervațiile științifice* - toate prevederile în partea ce ține de evaluarea de mediu necesită a fi ajustate și aduse în conformitate cu legislația în vigoare. Totodată, această HG face referință la expertiza ecologică care nu va mai fi aplicabilă din noiembrie 2023.

q) *Hotărârea Guvernului nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu* - atribuțiile Agenției de Mediu necesită a fi revizuite, completate, ajustate în conformitate cu modificările survenite la Legea nr. 86/2014 și Legea nr. 11/2017. Odată cu instituirea mecanismului de evaluare a biodiversității Agenția de Mediu a fost investită cu noi atribuții.

r) *Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 894/2013, Regulamentul cu privire la folosința apelor subterane pentru irigarea prin picurare a terenurilor agricole ocupate cu culturi horticole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 635/2020, Regulamentul cu privire la depozitarea și comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1116/2002 și Regulamentului privind autorizarea funcționării și schimbării destinației construcțiilor și amenajărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2000, Principiile de bază pentru restabilirea terenurilor degradate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 404/1994* – referințele la expertiza ecologică necesită a fi excluse.

s) *Hotărârea Guvernului nr. 665/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al zonelor umede de importanță internațională* – prevede că planificarea, proiectarea și executarea lucrărilor de reconstrucție ecologică și de amenajare, de edificare administrativă și socială, de construcție a rețelelor de comunicații și a altor obiecte economice în zonele Ramsar pot fi realizate numai dacă, în prealabil, activitățile planificate au fost supuse evaluării impactului asupra mediului. Totuși reieșind din faptul că a fost introdus un nou mecanism de evaluare a biodiversității, este necesar de a completa aceste prevederi cu necesitatea de a desfășura evaluarea biodiversității, în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

t) *Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice:*

Regulamentul definește tipul, structura și conținutul documentelor de politici publice și stabilește etapele de planificare, elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a documentelor de politici publice la nivelul administrației publice centrale. Regulamentul nu face nici o referire la evaluarea strategică de mediu, ca procedură desfășurată în conformitate cu Legea nr. 11/2017 și nu conține reglementări privind obligația supunerii ESM a documentelor de politici publice.

2. Stabilirea obiectivelor

a) *Expuneti obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problema și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist).*

Obiectivul intervenției propuse este de a asigura *aplicarea uniformă și eficientă a mecanismelor de evaluare de mediu* prin ajustarea cadrului legislativ național secundar la cel primar în domeniul evaluării de mediu. Îmbunătățirea coerenței și sinergiei între Legea nr. 86/2014, Legea nr. 11/2017 și legislația aferentă enumerată la pct. 1 lit. e), se va realiza prin:

- înlăturarea discrepanțelor și neclarităților;
- degrevarea legislației de normele desuete;
- evitarea paralelismelor în legislație;
- armonizarea terminologiei utilizate.

3. Identificarea opțiunilor

a) *Expuneti succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție*

Opțiunea 0 – a nu face nimic, a lăsa lucrurile așa cum sunt.

În situația neaprobării proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative (pentru aducerea în concordanță cu modificările Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu), impactul cauzat va fi următorul:

- interpretarea eronată a normelor în domeniul evaluării de mediu;
- ducerea în eroare a inițiatorilor activității planificate și a autorităților publice centrale și locale responsabile de realizarea evaluării de mediu;
- aplicarea neeficientă a mecanismelor de evaluare de mediu;
- facilitarea riscurilor de corupție generate de:
 - utilizarea neuniformă a termenilor;
 - concurența normelor de drept;
 - lacunele de drept.

Având în vedere cele menționate și posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă, opțiunea „A nu face nimic” - nu este realistă.

b) *Expuneti principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea întresc cauzele problemei, cu modificarea novațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligări ce se doresc să fie aprobate*

Opțiunea I (recomandată) constă în elaborarea și promovarea proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative (pentru aducerea în concordanță cu modificările Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu).

Prin proiectul de lege de modificarea a unor acte normative se propune modificarea a 15 acte normative care au tangență cu asigurarea implementării prevederilor din Legea nr. 226/2022, și anume:

1. Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1993, nr. 10 art. 283*);
2. Legea drumurilor nr. 509/1995 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 62-63 art. 690*);
3. Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7-17 art. 34*);
4. Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 215-217 art. 798*);
5. Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 66-68 art. 442*);
6. Legea regnului animal nr. 439/1995 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 62-63 art. 688*);
7. Legea regnului vegetal nr. 239/2007 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 40-41 art. 114*);
8. Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175 art. 494*);
9. Legea nr. 591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 133-134 art. 649*);
10. Legea nr. 1102/1997 cu privire la resursele naturale (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 40 art. 337*);
11. Legea nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 126-130 art. 597*);
12. Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 60-65 art. 123*);
13. Legea nr. 93/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 178-184 art. 415*);
14. Codul Subsolului nr. 3/2009 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 75-77 art. 197*);
15. Codul Silvic nr. 887/1996 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 4-5 art. 36*) cu modificările ulterioare.

Proiectul prevede intervenția normativă în vederea ajustării terminologiei în conformitate cu terminologia din Legea nr. 226/2022 întru asigurarea aplicării adecvate a cadrului legal în vigoare. De asemenea, au fost revizuite atribuțiile Ministerului Mediului și Agenției de Mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 226/2022. Au fost abrogate, excluse și substituite după caz prevederile ce vizează expertiza ecologică, reieșind din faptul că prin Legea nr. 226/2022 a fost abrogată Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică.

Proiectul Legii privind modificarea unor acte normative cuprinde următoarele modificări:

1. *Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător* – ajustarea principiilor de mediu ce vizează planificarea și desfășurarea activităților cu potențial impact asupra mediului (art.

- 3 lit. d); abrogarea prevederilor ce vizează expertiza ecologică (art. 10 lit. j); art. 30 lit.d);); ajustarea terminologiei conform Legii nr. 226/2022 (art. 10 lit. k) și l); art.41 alin (1)); revizuirea și reformularea atribuțiilor Ministerului Mediului (art. 15 lit. b);art. 16 lit. c), d), f), n)); revizuirea secțiunii 2 dedicată evaluării de mediu (art. 21-25).
2. *Legea drumurilor nr. 509/1995* – activitățile de proiectare, execuție și intervențiile asupra drumurilor și exploatarea sistemelor ingineresti ale acestora se supun în prealabil evaluării impactului asupra mediului și/sau evaluării biodiversității, după caz, în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (art 6. alin. (2¹).
 3. *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative-* documentele de politici sunt supuse evaluării strategice de mediu la etapa inițială a elaborării conceptului documentului de politici și până la aprobarea acestora în conformitate cu Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (art. 24 alin. (4¹); art.21 alin. (1), lit. j¹).
 4. *Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional* – reglementarea procedurii de informare și consultare a publicului în procesul de evaluare strategică de mediu și evaluare a impactului asupra mediului (art. 3 alin. 4¹), (4²) și (4³)).
 5. *Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat-* reglementarea aprobării de dezvoltare a activităților planificate din perimetrele ariilor naturale protejate de stat sau din vecinătatea acestora (art. 9; art. 98, alin. (2), lit. b)).
 6. *Legea regnului animal nr. 439/1995* – abrogarea și substituirea prevederilor ce vizează expertiza ecologică (art. 12 alin. (1) și (2), art. 40 lit. l)).
 7. *Legea regnului vegetal nr. 239/2007* – reglementarea responsabilității persoanelor juridice și fizice pentru inițierea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și/sau a evaluării biodiversității al activității planificate până la aprobarea de dezvoltare a activității planificate (art. 12 alin. (3));abrogarea și substituirea prevederilor ce vizează expertiza ecologică (art. 13 lit. c); art. 14 alin.(1) lit. h);reglementarea necesității supunerii evaluării de mediu activitățile de construcție și darea în exploatare a întreprinderilor și instalațiilor care pot afecta starea habitatelor regnului vegetal în conformitatea cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (art.16 alin. (2)).
 8. *Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător* – reglementarea derogării de la art. 6 alin. (2) privind termenul de suspendare a procedurii de eliberare a actului permisiv, în situația în care autoritatea emitentă a actului permisiv constată că activitatea planificată care nu cade sub incidența anexelor nr. 1 sau nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, poate avea un potențial impact semnificativ asupra siturilor Emerald, necesită a fi supusă evaluării biodiversității în conformitate cu Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (art. 6 alin. (2¹)); abrogarea pct. 63 ce vizează expertiza ecologică din lista actelor permissive și includerea concluziei biodiversității în lista actelor permissive (Anexa nr. 1 la Lege).
 9. *Legea nr. 591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale* – revizuirea și după caz abrogarea prevederilor privind expertiza ecologică (art. 9 lit. c); art. 21; art. 29 alin. (3)).
 10. *Legea nr. 1102/1997 cu privire la resursele naturale-* substituirea prevederilor ce vizează controlul obștesc cu prevederile privind participarea publicului în procesul de luare a deciziilor de mediu (art. 29).

11. *Legea nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura*- substituirea prevederilor ce vizează controlul obștesc cu prevederile privind participarea publicului în procesul de luare a deciziilor în domeniul utilizării și protecției resurselor biologice acvatice (art. 34); revizuirea reglementărilor ce vizează expertiza ecologică și evaluarea impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 226/2022 (art.41);
12. *Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare* – abrogarea prevederilor ce vizează expertiza ecologică (art. 22 alin. (8));
13. *Legea nr. 93/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării*- abrogarea prevederilor ce vizează expertiza ecologică (art. 42 alin. (9) litera a));
14. *Codul Subsolului nr. 3/2009*- ajustarea prevederilor legale privind evaluarea impactului asupra mediului și a expertizei ecologice în domeniul subsolului (art. 10 litera l); art. 28 alin. (4); art 56 alin. (1) și (3); art. 57 alin. (4), (5), (5¹), (6); art. 62 alin. (5); art. 63 alin. (8)).
15. *Codul Silvic nr. 887/1996* - abrogarea prevederilor privind expertiza ecologică (art. 19), reglementarea aprobării de dezvoltare a activităților planificate și documentelor de politici și planificare din fondul forestier.

Ca urmare, prin intervenția propusă cadrul juridic privind evaluarea de mediu va fi racordat la prevederile Legii nr. 226/2022 prin care s-a modificat Legea nr. 86/2014, Legea nr. 11/2017 și s-a abrogat Legea 851/1996.

Menționam, că Opțiunea I va permite modificarea, completarea și actualizarea cadrului normativ aferent în domeniul evaluării de mediu care va contribui la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a mediului și a sănătății umane prin stabilirea de cerințe minime pentru evaluarea impactului activităților economice planificate și a documentelor de politici și planificare asupra mediului.

c) Expuneri opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Pe marginea problemelor care au stat la baza elaborării proiectului actului normativ nu există opțiuni alternative de intervenție, alegerea putând fi realizată doar între soluția de a modifica cadrul normativ existent aferent în domeniul evaluării de mediu și de aceea nu se va interveni.

Necesitatea elaborării proiectului de act normativ este fundamentată în:

- **Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023 - Cap. 12 Mediu, pct. 12.10 , care prevede aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative pentru aducerea în concordanță cu modificările Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.
- **Legea nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.326-333, art.626) - art. IV alineatul (3) stabilește că Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea cadrului normativ în conformitate cu prezenta lege.

4. Analiza impactului proiectului normativ

a) Expuneri efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Urmare analizei efectuate, dintre *efectele negative* ale stării actuale putem evidenția:

- Cadrul juridic actual aferent evaluării de mediu cuprinde curențe, conflicte de norme și reglementări desuete;
- Intensificarea degradării mediului generată de o evaluare de mediu neconformă a activităților economice și a documentelor strategice;
- Insuficiența luării în considerare a impactului asupra rețelei Emerald în cadrul planificării și aprobării de dezvoltare a activităților economice, precum și implementării documentelor de politici și planificare;
- Lipsa de claritate din partea agenților economici și autorităților de resort privind aplicabilitatea mecanismelor de evaluare de mediu, generată de incoerența cadrului normativ în domeniul evaluării de mediu;
- Lipsa asigurării aplicării efective a măsurilor de atenuare a impactului asupra mediului și sănătății umane generat de activitățile planificate și documentele de politici și planificare.

Efecte pozitive - Nu există efecte pozitive prin continuarea stării actuale.

b) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile complementare tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea.

Proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative presupune următoarele beneficii:

Impactul de mediu:

- Minimizarea impactului unor proiecte de activități precum și documente de politici și planificare asupra mediului înconjurător și, prin urmare, vor fi reduse cheltuielile bugetului de stat pentru înlăturarea consecințelor prejudiciilor aduse mediului;
- Minimizarea impactului unor proiecte de activități, documentele de politici și planificare asupra sănătății populației și, prin urmare, garantarea drepturilor omului la un mediu sănătos și echilibrat;
- Reducerea pierderii ireversibile a biodiversității și habitatelor naturale.

Impactul intervenției statului:

- Promovarea unei politici orientate spre atingerea „obiectivului de reducere a poluării pentru un mediu fără substanțe toxice” stipulat în Pactul Verde European (European Green Deal);
- Consolidarea respectării și îmbunătățirea sinergiilor cu alte acorduri multilaterale de mediu;
- Respectarea prevederilor Convenției Espoo, Convenției de la Aarhus, Protocolului ESM, Directivei EIM și ale Directivei ESM.

Impactul social:

Măsurile stabilite în proiectul actului normativ vor contribui la:

- Minimizarea impactului negativ asupra sănătății umane (pe măsură ce expunerea la poluare se reduce și, ca urmare, numărul de boli respiratorii și de decese premature scade);
- Eficientizarea activității agenților economici prin îmbunătățirea condițiilor de muncă și securizarea procesului de activitate al acestora;
- Reducerea riscului de accidente și limitarea consecințelor acestora prin aplicarea măsurilor de prevenție și, după caz, de remediere a consecințelor survenite;
- Reducerea expunerii personalului angajat, cât și a publicului, la substanțe poluante;

Impactul economic:

Costuri administrative

Proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative nu generează costuri administrative.

Costurile estimate pentru inițiatori:

Implementarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative nu cuprinde norme care ar genera costuri din bugetul de stat sau din contul altor instituții. Totuși, având în vedere că proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative face referință la mecanismele de evaluare de mediu (evaluarea strategică de mediu, evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea biodiversității și excluderea expertizei ecologice), în continuare vom analiza potențialele costuri asociate evaluării de mediu, suportate de către inițiatori.

Astfel, costurile pentru inițiatorii activităților planificate și documentelor de politici și planificare variază în dependență de procedura de evaluare de mediu parcursă.

- Pentru eliberarea avizului de mediu (în cadrul evaluării strategice de mediu) și pentru eliberarea concluziei biodiversității (în cadrul evaluării biodiversității) – inițiatorii nu vor suporta careva costuri. Unicile costuri care pot fi suportate de către inițiator sunt asociate elaborării studiului privind evaluarea strategică de mediu sau studiului privind evaluarea biodiversității, în dependență de mecanismul de evaluare aplicabil în cauză. Astfel, în cazul în care inițiatorul va antrena un expert la elaborarea studiului privind evaluarea strategică de mediu sau studiului privind evaluarea biodiversității, el va încheia un contract de prestări-servicii și va achita costurile solicitate de expert. Aceste costuri nu pot fi estimate, deoarece ele variază în dependență de cerințele expertului implicat.
- Reieșind din faptul că mecanismul de expertiză ecologică a fost abrogat prin Legea nr. 226/2022, inițiatorii activităților planificate vor fi scutiți de necesitatea parcurgerii expertizei ecologice și respectiv nu vor mai suporta costuri în valoare de 5000 LEI (Conform anexei nr. 1 la Legea nr. 851/1996);
- Pentru eliberarea acordului de mediu și pentru eliberarea concluziei biodiversității (în cadrul evaluării biodiversității), agenții economici, în calitate de inițiatori ai activității planificate vor suporta taxa pentru eliberarea acordului de mediu care va fi etapizată în dependență de etapele procedurale ale procesului de evaluare a impactului asupra mediului. Astfel, aceste costuri vor varia în dependență de complexitatea și termenul etapei de evaluare a impactului asupra mediului, ținându-se cont și de numărul mediu de ore de muncă investit de către funcționarul public pentru prelucrarea documentelor EIM și îndeplinirea obligațiilor prevăzute de Legea nr. 86/2014. Inițiatorul va achita doar pentru etapa parcursă. Potrivit noilor amendamente, inițiatorii activităților planificate, în cazurile stabilite de lege, vor putea obține acordul de mediu, urmând doar etapa de evaluare prealabilă a impactului asupra mediului. Astfel, dacă inițiatorii vor parcurge doar etapa de evaluare prealabilă a impactului asupra mediului, ei vor achita o sumă de aproximativ 5 ori mai mică decât cea prevăzută pentru expertiza ecologică. Metodologia de calculare a costului acordului de mediu urmează să fie aprobată prin hotărâre de Guvern în termen de 12 luni de la data publicării *Legii nr.225 din 13.10.22, MO343-348/04.11.22 art.649; în vigoare 04.11.23*. Studiile disponibile¹ indică faptul că costurile administrative fixe pentru procedura de evaluare a impactului asupra mediului reprezintă în medie doar 1% (de la 0,01% la 2,37% în unele cazuri excepționale) din costurile totale ale proiectului, adică o parte relativ modestă din costurile totale de dezvoltare.

¹ EC (1996) EIA in Europe – A study on costs and benefits; IVM, BIO, IEEP, IEP and Ecologic (2007), Costs and benefits of the EIA Directive; GHK (2010), Collection of information and data to support the IA study of the review of the EIA Directive.

În România, parcurgerea procesului de evaluare a impactului asupra mediului de către inițiatorii unor proiecte publice sau private este taxată, prin aplicarea unor tarife pe fiecare etapă EIM parcursă, inclusiv și pentru revizuirea/actualizarea acordului de mediu (Tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1. Tarifele aplicate inițiatorilor activităților planificate în cadrul procesului EIM (România)

Parcurgerea procedurii EIM pentru anumite proiecte publice și private (diverse etape sau revizuirea/actualizarea acordului de mediu)	Cuantumul tarifului care se încasează fără TVA		Precizări suplimentare
	RON	MDL	
Evaluarea inițială a solicitării	100	425	
Etapa de încadrare a proiectului în procedura EIM	400	1700	Pentru proiectele care este obligatorie efectuarea raportului la studiului de evaluarea a impactului asupra mediului nu se tarifează această etapă.
Etapa de definire a domeniului evaluării și de realizare a Raportului EIM	1000	4250	
Etapa de analiză a calității Raportului EIM	2000	8500	
Revizuirea/actualizarea acordului de mediu	500	2125	

Sursa: Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor care se prestează de către autoritățile publice pentru protecția mediului în regim de tarificare și cuantumul tarifelor aferente acestora (Anexa la Ordinul nr. 1.108/2007 al Ministerului Mediului din România)

În linii generale beneficiile procedurilor de evaluare de mediu (evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea biodiversității, evaluarea strategică de mediu) pot fi evaluate din punct de vedere economic prin evitarea costurilor de reparare a prejudiciului cauzat mediului. Mecanismele de evaluare de mediu reprezintă instrumente rentabile în domeniul politicii de mediu, deoarece costurile prevăzute pentru realizarea acestor mecanisme sunt „neglijabile” în comparație cu costurile potențial ridicate ale daunelor sau efectelor neanticipate asupra mediului care pot apărea într-o etapă ulterioară. Beneficiile financiare asociate, în ceea ce privește costurile publice evitate pentru impactul asupra sănătății, deși ar putea fi semnificativ, este dificil de estimat și nu există date disponibile în prezent. Alte beneficii sociale includ păstrarea calității vieții (de exemplu, conservarea ecosistemelor și a peisajului), unde din nou nu sunt disponibile date cuantificabile.

b) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea.

Nu au fost analizate opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizate în acesta.

Riscuri care pot duce la eșecul intervenției nu s-au identificat.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi.

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative nu presupune costuri de conformare pentru întreprinderi și nu generează impact disproporționat care poate distorsiona concurența asupra întreprinderilor mici și mijlocii.

Concluzie

c) Argumentați selectarea unei opțiuni în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Urmare a realizării AI, se propune selectarea opțiunii I care se concentrează pe ajustarea cadrului legislativ aferent în domeniul evaluării de mediu.

Racordarea legislației secundare la legislația primară în domeniul evaluării de mediu va asigura aplicarea uniformă și eficientă a mecanismelor de evaluare de mediu. Evaluarea strategică de mediu, evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea biodiversității promovează în mod eficient dezvoltarea durabilă prin integrarea mediului în dezvoltarea economică și integrarea obiectivelor economiei verzi în procesul decizional strategic și legat de proiect.

Opțiunea recomandată (I) asigură implementarea:

- **Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023 - Cap. 12 Mediu, pct. 12.10, care prevede aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative pentru aducerea în concordanță cu modificările Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.
- **Legii nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.326-333, art.626) - art. IV alineatul (3) stabilește că Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea cadrului normativ în conformitate cu prezenta lege.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Ministerul Mediului prin intermediul Agenției de Mediu și Inspectoratului pentru Protecția Mediului va asigura implementarea proiectului Lege privind modificarea unor acte normative.

Pentru implementarea acestui proiect de act normativ nu este necesară înființarea, reorganizarea sau desființarea unor instituții. Prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018 a fost instituită Agenția de Mediu care este responsabilă de coordonarea procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului, evaluare strategică de mediu și evaluare a biodiversității.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Monitorizarea va fi efectuată în baza următorilor indicatori de performanță:

- numărul avizelor de mediu eliberate în cadrul evaluării strategice de mediu;
- numărul acordurilor de mediu emise și deciziilor privind emiterea acordului de mediu luate de către Agenția de Mediu;
- numărul concluziilor privind evaluarea biodiversității;
- numărul avizelor (comentariilor și propunerilor) înaintate de către publicul interesat în procesele de evaluare de mediu.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impacturile vor fi resimțite în perioada imediat următoare de la intrarea în vigoare a proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative.

Evaluarea performanței proiectului actului normativ este relevantă a fi efectuată la expirarea unei perioade orientative de 3 ani de la data intrării în vigoare, pentru a putea monitoriza indicii de performanță identificați la pct. 5 lit. b). O mare parte a indicilor vor putea fi evaluați cu suportul

Agenției de Mediu, care va asigura, conform reglementărilor stabilite în legislație, ducerea unei evidențe a acordurilor de mediu, decizii de evaluare prealabilă, avizelor de mediu și concluziilor privind evaluarea biodiversității, revizuirii ale actelor de reglementare menționate eliberate. Totodată, aceasta va colecta și va face publică informația cu privire la cereri, documente, rapoarte, decizii elaborate în procedurile de evaluare de mediu.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți interesate în intervenția dată, sunt:

Sectorul privat și asociativ:

- Agenții economici;
- Asociațiile, patronatele, sindicatele care reprezintă interesele agenților economici și a angajaților acestor companii;
- ONG-urile de mediu;
- Cetățenii.

Sectorul public:

- Ministerul Mediului;
- Ministerul Economiei;
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
- Agenția de Mediu;
- Inspectoratul pentru Protecția Mediului;
- Autoritățile administrației publice locale.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege urmează a fi consultat și avizat cu instituțiile statului, dar și cu participarea în format larg a societății civile în domeniu.

Astfel, în procesul de elaborare a proiectului de act normativ sunt respectate reglementările procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de *Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* și *Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului*.

Astfel, anunțul de inițiere a consultărilor publice a Analizei Impactului de Reglementare (AIR) asupra proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative a fost plasat pe pagina web oficială a ministerului la data de 30.06.2023 la rubrica „Transparența decizională” – „Proiecte de documente” și pe portalul particip.gov.md. Analiza Impactului de Reglementare (AIR) asupra proiectului de lege poate fi vizualizată la următorul link: <https://particip.gov.md/ro>.

Termenul limită indicat pentru recepționarea sugestiilor și recomandărilor pe marginea AIR la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative a fost 06.07.2023.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Principalele părți interesate în reglementarea propusă sunt persoanele juridice ce planifică o activitate economică cu potențial impact semnificativ asupra mediului și sănătății umane.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea Propusă	Opțiunea alternativă 0	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	-1	-1	
povara administrativă	2	-1	
fluxurile comerciale și investiționale	0	0	
competitivitatea afacerilor	2	1	
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	1	0	
concurența pe piață	2	1	
activitatea de inovare și cercetare	1	0	
veniturile și cheltuielile publice	1	-1	
cadrul instituțional al autorităților publice	1	-1	
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	1	-1	
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1	-1	
situația social-economică în anumite regiuni	0	0	
situația macroeconomică	0	0	
alte aspecte economice	1	0	
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0	0	
nivelul de salarizare	0	0	
condițiile și organizarea muncii	0	0	
sănătatea și securitatea muncii	2	-1	
formarea profesională	0	0	
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0	
nivelul veniturilor populației	0	0	
nivelul sărăciei	0	0	
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	0	
diversitatea culturală și lingvistică	0	0	
partidele politice și organizațiile civice	0	0	
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	2	-1	
modul sănătos de viață al populației	1	0	
nivelul criminalității și securității publice	0	0	
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	0	
accesul și calitatea serviciilor educaționale	1	0	
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	1	-1	
nivelul și calitatea educației populației	1	0	

conservarea patrimoniului cultural	2	1	
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	0	
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0	
discriminarea	0	0	
alte aspecte sociale	0	0	
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	1	0	
calitatea aerului	1	0	
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	2	1	
biodiversitatea	2	0	
flora	2	0	
fauna	2	0	
peisajele naturale	2	1	
starea și resursele solului	2	1	
producerea și reciclarea deșeurilor	2	1	
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	2	1	
consumul și producția durabilă	2	1	
intensitatea energetică	2	1	
eficiența și performanța energetică	2	1	
bunăstarea animalelor	2	0	
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	2	0	
utilizarea terenurilor	2	1	
alte aspecte de mediu	1	0	

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

Proiectul preliminar de act normativ

Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect și/sau analiza de impact

Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (după caz)

Alte materiale informative/documente (la decizia autorilor)